

CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 1a-661/23
Sîngerei

Judecătoria Bălți, sediul

Judecător: Mihaela Scripliuc

DECIZIE În numele Legii

04 decembrie 2025
Bălți

mun.

Colegiul penal al Curții de Apel Nord

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată, judecător

Ion Talpa

Judecătoria

Ecaterina Arseni și Cristina Prisacari

Grefierul

Mihail Zabureanîi

Cu participarea:

Procurorului

Valentina Gavdiuc

Avocatului

Alexandru Bulat

a judecat în ordine de apel, în ședință publică, apelul procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Ceaica Dumitru, declarat împotriva sentinței Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei din 13 iulie 2023, pe cauza penală în privința lui:

Matasari Ala *****, născută la *****, IDNP *****, cetățeană a Republicii Moldova, de naționalitate moldoveancă originară din *****, domiciliată *****, studii superioare, nesupusă serviciului militar, starea familială - divorțată, angajată în câmpul muncii în calitate de *****, fără antecedente penale

învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al R. Moldova.

Cauza s-a aflat în procedură de examinare:

Instanța de fond: 02.06.2022 - 13.07.2023

Instanța de apel: 16.10.2023 - 04.12.2025

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

CONSTATĂ:

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 13 iulie 2023, s-a achitat Matasari Ala învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 al.(1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunște elementele infracțiunii.

Cheltuielile de judecată în suma de 910, 00 lei (nouă sute zece) lei s-au trecut în contul statului.

A fost soluționată chestiunea corpurilor delictive.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Matasari Ala ***** se învinuiește în aceea că ea, activând din 14.06.2004 până în luna ianuarie 2006 în funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal, deținând funcția de persoană publică, acționând de comun acord cu primarul satului Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, în privința căruia cauza s-a disjunctat într-o procedură separată și cu specialistul pentru reglementarea regimului funciar al primăriei, în privința căruia cauza s-a disjunctat într-o procedură separată, intenționat, în interes material al primarului, ce se manifestă prin majorarea ilicită a proprietăților persoanei în privința căruia cauza s-a disjunctat într-o procedură separată și interes personal al primarului, exprimat prin dobândirea ilicită a diferitelor suprafețe de teren agricol în proprietate de către rudele persoanei în privința căruia cauza s-a disjunctat într-o procedură separată: mama acesteia, *****, în una din zilele nestabilite de către organul de urmărire penală din perioada anilor 1999-2004, au organizat confecționarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care reprezintă document oficial și autentifică dreptul deținătorului de teren pe numele lui *****, ce conține date false cu privire la confirmarea faptului repartizării în perioada anilor 1999-2004, lui ***** în proprietate privată a cotei echivalente de teren agricol și date false cu privire la temeiul repartizării cotei de teren agricol echivalent în baza deciziei administrației publice locale inexistente, și anume titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 1,4794 ha, pretins a fi repartizat lui ***** prin Decizia inexistentă a Consiliului local Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, care a fost eliberat la 28.09.2004, titlu, pe care aceasta l-a semnat personal în calitate de persoană ce deține funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, în temeiul căruia organul cadastral teritorial la 03.09.2020 a înregistrat dreptul de proprietate lui ***** asupra terenului agricol respectiv, pe când, conform hotărârii din 28.02.1997 privind atribuirea în proprietate a cotelor de teren (echivalent), adoptate de Comisia funciară a Primăriei comunei Sîngerei Noi în comun cu Comisia de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul”, în realitate ***** urma să beneficieze de cotă de teren cu suprafața de 0,906 ha.

Astfel, Matasari Ala ***** se învinuiește că prin participație simplă a săvârșit falsul în acte publice după semnele de calificare: înscrierea de către o persoană

publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale, adică infracțiunea prevăzută la art. 44, 332 alin. (1) Cod penal.

Sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Sîngerei, Ceaica Dumitru prin care solicită admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 13.07.2023 cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Matasari Ala ***** să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 44. art. 332 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acesteia de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Cheltuielile de judecată în sumă de 910 lei a încasa din contul inculpatei în beneficiul statului, în rest, menținerea fără modificări a sentinței.

În motivarea cererii de apel, a invocat că consideră sentința neîntemeiată, ilegală și pasibilă casării, din următoarele considerente:

- În cadrul urmăririi penale s-a constatat că Matasari Ala ***** , activând din 14.06.2004 până în luna ianuarie anul 2006 în funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, prin urmare în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal deținând funcția de persoană publică, a săvârșit prin participare simplă infracțiunea de fals în acte publice în următoarele circumstanțe: Astfel, ea activând în funcția sus nominalizată, acționând de comun acord cu primarul s. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, Ceașceac Valentina ***** și cu specialistul pentru reglementarea regimului funciar al primăriei ***** , intenționat, în interes material al primarului, ce se manifestă prin majorarea ilicită a proprietăților lui Ceașceac Valentina și interes personal al primarului, exprimat prin dobândirea ilicită a diferitor suprafețe de teren agricol în proprietate de către rudele lui Ceașceac Valentina: mama acesteia. ***** , în una din zilele nestabilite de către organul de urmărire penală din perioada anilor 1999-2004 au organizat confecționarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care reprezintă document oficial și autentifică dreptul deținătorului de teren pe numele lui ***** , ce conține date false cu privire la confirmarea faptului repartizării în perioada anilor 1999-2004 lui ***** în proprietate privată a cotei echivalente de teren agricol și date false cu privire la temeiul repartizării cotei de teren agricol echivalent în baza deciziei administrației publice locale inexistente și anume a Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** , cu suprafața de 1,4794 ha, pretins a fi repartizat lui ***** prin Decizia inexistentă a Consiliului local Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, care a fost eliberat la 28.09.2004, titlu, pe care acesta le-a semnat personal în calitate de persoană ce deținea funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi r-nul Sîngerei, în temeiul căruia organul cadastral teritorial la 03.09.2020 a

înregistrat dreptul de proprietate lui ***** asupra terenului agricol respectiv, pe când conform hotărârii din 28.02.1997 privind atribuirea în proprietate a cotelor de teren (echivalent), adoptate de Comisia funciară a Primăriei com. Sîngerei Noi în comun cu Comisia de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul”, în realitate ***** urma să beneficieze de cotă de teren cu suprafața de 0,906 ha.

- Deși Matasari Ala nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, pe parcursul urmăririi penale, dar și în cadrul ședințelor judiciare au fost prezentate și examinate suficiente probe pentru declararea ei vinovate de comiterea infracțiunii incriminate de către organul de urmărire penală și liberarea ei de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

- Fiind audiată în calitate de inculpată, Matasari Ala nu și-a recunoscut vinovăția sa în cele incriminate, declarînd că în perioada activității sale de secretar al Consiliului la Primăria com. Sîngerei Noi nu a comis careva încălcări și nu a comis infracțiunea imputată. Cu concluzia expertului nu a fost de acord, însă după studierea actelor anexate nu a observat să fi fost făcută o careva ilegalitate la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui ***** . Nu poate să se expună dacă semnătura pe titlul dat îi aparține, dar este asemănătoare cu a sa. Nu cunoaște dacă există un act prin care să fie atribuit în proprietate privată lui ***** cota de teren cu suprafața de 1,4794 ha. Nu își amintește dacă a verificat existența deciziei nr. 8/12 din 21.09.2004 la momentul semnării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui *****.

- Totodată, în cadrul cercetării judecătorești au fost audiați mai mulți martori din partea acuzării, care prin declarațiile lor confirmă vinovăția lui Matasari Ala, deși unii și-au schimbat declarațiile în favoarea inculpatei.

- În același timp, vinovăția lui Matasari Ala *****, de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește și prin următoarele materiale și corpuri delictuale anexate la dosarul penal:

1. Informația Serviciului cadastral teritorial Sîngerei din 14.01.2021 și copiile autentificate a actelor din Registrul bunurilor imobile numărul cadastral *****, f.d. 25-41 vol.I;

2. Informația din 14.01.2021 prezentată de Primăria com. Sîngerei Noi, împreună cu copiile autentificate de pe actele confirmative, cu referire la faptul că în Registrele cadastrale ale deținătorilor de terenuri, din anul 1993 până în anul 2021, nu a fost identificată cet. ***** ca deținătoare de teren agricol, în registrul cadastral ale deținătorilor de terenuri început la 01.01.2021 terenul cu nr. cadastral *****, este înregistrat după ***** în baza certificatului de moștenitor legal nr. 3006 din 10.04.2013.

- în Registrul documentației gospodăriilor țărănești din localitate din anul 1996 este stipulat, că în baza Hotărârii comisiei funciare a primăriei Sîngerei Noi

din 28.02.1997 s-a atribuit locuitorilor comunei teren agricol, inclusiv și lui ***** - teren agricol cu suprafața de 0,906 ha.

- în arhiva primăriei nu există acte confirmative cu privire la repartizarea lui Antoci V. în proprietate teren agricol cu suprafața de 1,5296 ha, f.d.42-48 vol.I;

3. Informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei din 14.01.2021 referitor la faptul că în rezultatul examinării proceselor-verbale pe primăria Sîngerei Noi pentru anul 1997 nu a fost depistat procesul-verbal al Consiliului local Sîngerei Noi și nici Decizia nr. 3 din 30.09.1997, f.d. 50 vol.I;

4. Informația din 19.01.2021 prezentată de Primăria com. Sîngerei Noi cu privire la persoanele care au deținut în perioada anilor 1995-2019 funcțiile de primar al comunei, secretar al consiliului local, inginer funciar, f.d. 51 vol.I;

5. Extrasele din Registrul de Stat al Populației prin care se confirmă relațiile de rudenie dintre Ceașceac Valentina și ***** , f.d. 62-63 vol.I;

6. Extrasul din Registrul bunurilor imobile nr. cadastral ***** , prin care se confirmă dreptul de proprietate a persoanei asupra bunului imobil respectiv și temeiul obținerii dreptului de proprietate, f.d. 65-66 vol.I;

7. Informația din 27.01.2021 prezentată de Primăria com. Sîngerei Noi și copia autenticată a actelor confirmative, f.d. 75-80 vol.I;

8. Informația Serviciului cadastral teritorial Sîngerei din 27.01.2021 și copiile autentificate a actelor din Registrul bunurilor imobile numărul cadastral ***** , f.d. 82-94 vol.I;

9. Informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei din 27.01.2021 și copia autenticată a procesului verbal nr. 7 din 21.09.2004 a ședinței ordinare a Consiliului comunal Sîngerei Noi, f.d. 96-114 vol.I;

10. Extrasul din Registrul bunurilor imobile nr. cadastral ***** , prin care se confirmă dreptul de proprietate a persoanei asupra bunului imobil respectiv și temeiul obținerii dreptului de proprietate, f.d. 122-124 vol.I;

11. Informația Serviciului cadastral teritorial Sîngerei din 07.04.2021 și copia autenticată a procesului verbal nr. 3 al ședinței Comisiei funciare din 18.02.200 și anexei nr. 1, f.d. 137-140 vol.I;

12. Informația din 08.04.2021 prezentată de Notarul public Panciuc A. și copia de pe actele care au stat la baza eliberării Certificatului de moștenitor testamentar nr. 3006 din 10.04.2013 pe numele cel. ***** , după decesul cet. ***** , f.d. 142-155 vol.I;

13. Copia actelor prezentate de Notarul public Nichiforeac Mircea, care au stat la tranzacția de vânzare-cumpărare a terenului nr. cadastral ***** de către ***** , f.d. 157-168 vol.I;

14. Ordonanța de ridicare a documentelor din 10.06.2021 și actele cu referire la autorizarea acțiunii de urmărire penală respective, f.d. 193-195 vol.I;

15. Procesul-verbal de ridicare din 16.07.2021, prin care se confirmă ridicarea de la Notarul public Nichiforeac Mircea a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** de către *****, f.d. 196 vol.I;

16. Procesul-verbal din 16.07.2021 de examinare a documentelor ridicate de la Notarul public Nichiforeac Mircea, a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** de către *****, f.d. 197-198 vol.I;

17. Ordonanța din 16.07.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delict și anume a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral *****, f.d. 199 vol.I;

18. Ordonanța de ridicare a documentelor din 10.06.2021 și actele cu referire la autorizarea acțiunii de urmărire penală respective, f.d. 201-203 vol.I;

19. Procesul-verbal de ridicare din 16.07.2021, prin care se confirmă ridicarea de la Notarul public Panciuc Aurica a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** de către *****, f.d. 204 vol.I;

20. Procesul-verbal din 16.07.2021 de examinare a documentelor ridicate de la Notarul public Panciuc Aurica, a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** de către *****, f.d. 205-206 vol.I;

21. Ordonanța din 16.07.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delict și anume a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral *****, f.d. 207 vol.I;

22. Ordonanța și procesul verbal de ridicare din 01.04.2021 prin care se confirmă ridicarea de la Serviciul cadastral teritorial Sîngerei a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** și *****, f.d. 209-210 vol.I;

23. Procesul-verbal din 21.04.2021 de examinare a documentelor ridicate de la Serviciul cadastral teritorial Sîngerei și anume a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** și *****, f.d. 211-234 vol.I;

24. Ordonanța din 21.04.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delict și anume a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** și *****, f.d. 235-236 vol.I;

25. Ordonanța și procesul verbal de ridicare din 16.07.2021 prin care se confirmă ridicarea de la Primăria com. Sîngerei Noi a documentelor ce conțin mostre de semnături libere executate de angajații primăriei Ceaușceac V., *****, Matasari A., *****, *****, f.d. 238-239 vol.I;

26. Raportul de expertiză judiciară nr. 151 din 28.07.2021. prin care se confirmă că: 1) semnăturile în rubrica „primarul” din Titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** și *****, au

fost executate de Ceaușeeac V.; 2) semnătura în rubrica „secretarul” din Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** a fost executată de Matasari A.; 3) semnăturile în rubrica „inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare” din Titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** și *****, au fost executate de *****. f.d. 3-15 vol.II;

27. Procesul-verbal de examinare a documentelor din 10.10.2021 prin care se confirmă examinarea documentației gospodăriilor țărănești din s. Sîngerei Noi; Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, pentru perioada anilor 2002-2007; mapa ce conține procesele verbale a ședințelor Comisiei funciare; Registrul de evidență a cotelor de teren atribuite în proprietate locuitorilor com. Sîngerei Noi, f.d. 38-57 vol.II;

28. Ordonanța din 21.10.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delictelor și anume; Hotărârea din 28.02.1997 a Comisiei funciare a primăriei com. Sîngerei Noi și comisiei de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul” despre atribuirea terenurilor de pământ și mijloace fixe și circulare ce se cuvin din cotele de avere, cu anexa nr. 1; Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, pentru perioada anilor 2002-2007; Procesul-verbal nr. 2 din 24.03.1999 al ședinței Comisiei funciare a primăriei com. Sîngerei Noi și anexa la aceasta cu referire la lista cetățenilor cărora li s-a hotărât atribuirea titlului de proprietate a cotei de teren echivalent; Registrul de evidență a cotelor de teren atribuite în proprietate locuitorilor com. Sîngerei Noi, f.d. 58 vol.II;

29. Informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei din 07.04.2021 și copia autentificată a actelor cu referire la deținerea funcțiilor de primar al com. Sîngerei Noi și secretar al Consiliului comunal Sîngerei Noi. în perioada anilor 1999-2003, f.d. 76-88 vol.II;

30. Informația primăriei al com. Sîngerei Noi din 08.04.2021 și copia autentificată a actelor cu referire la deținerea funcției de inginer pentru reglementarea regimului proprietății funciare de cet. *****, pentru perioada anilor 1995-2007, f.d. 90-96 vol.II;

31. Copia Deciziei din 07.06.2004 a Consiliului comunal Sîngerei Noi cu privire la desemnarea lui Matasari A. câștigătoare a concursului pentru ocuparea funcției de secretar al consiliului comunal Sîngerei Noi, f.d. 98 vol.II;

- În contextul probelor administrate în cadrul procesului penal, analizate mai sus. conchidem, că vinovăția lui Matasari Ala *****, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44. art. 332 alin. (1) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

- Acuzarea consideră că faptele comise de Matasari Ala ***** corect au fost încadrate în prevederile art. 44, art. 332 alin. (1) Cod penal conform următoarelor semne de calificare; înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste

acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale, acțiuni săvârșite în participatie simplă.

- Analizînd materialele cauzei penale în complex, conchid că probele acumulate atît în cadrul urmăririi penale, cît și judecării cauzei o demască totalmente pe Matasari Ala în cele comise.

- Instanța de judecată în sentința sa analizează și dă aprecieri mai mult acțiunilor inculpatei Matasari Ala.

- Mai mult ca atît, instanța pune la baza sentinței unilateral declarațiile inculpatei Matasari Ala, care a declarat că cu concluzia expertului nu a fost deacord, însă după studierea actelor anexate nu a observat să fi fost făcută o careva ilegalitate la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui *****. Nu poate să se expună dacă semnătura pe titlul dat îi aparține, dar este asemănătoare cu a sa. Nu cunoaște dacă există un act prin care să fie atribuit în proprietate privată lui ***** cota de teren cu suprafața de 1,4794 ha. Nu își amintește dacă a verificat existența deciziei nr. 8/12 din 21.09.2004 la momentul semnării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

- Instanța de judecată eronat ajunge la concluzia că în ședința de judecată nu au fost prezentate probe concludente, pertinente care ar dovedi vinovăția lui Matasari Ala în comiterea infracțiunii incriminate, astfel apreciind critic declarațiile unor martori și alte probe prezentate în cadrul ședinței de judecată, considerînd că declarațiile inculpatei sunt mai convingătoare.

- Aici instanța din nou a pus la bază doar declarațiile inculpatei, lăsînd fără o apreciere obiectivă a probelor administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul cercetării judecătorești.

- Astfel, acuzarea de stat ajunge la concluzia că toate cele descrise mai sus denotă faptul și arată la vinovăția lui Matasari Ala în comiterea infracțiunii incriminate.

În ședința instanței de apel, procurorul participant Gavdiuc Valentina a invocat dezacordul cu sentința instanței de fond privind achitarea inculpatei consideră că s-a dovedit faptul că inculpata a acționat împreună cu primarul satului Sîngerei Noi, Ceașceac Valentina și specialistul pentru reglementare regimului funciar, ***** s-a stabilit că a acționat în interesul material al primarului, care a constatat în majorarea ilicită a proprietății lui Ceașceac Valentina. De asemenea, s-a stabilit că a acționat și din interes personal, aceasta a fost în dobîndirea ilicită a diferitor suprafețe de teren în proprietatea de către rudele lui Ceașceac Valentina și anume mama acestuia *****.

Împreună titlul de autentificare a dreptului de teren pe numele lui ***** a introdus date false cu privire la confirmarea faptului repartizării în anul 1999-2004 în proprietate a cotei și anume date false. În instanța de fond și instanța de apel au fost audiați martorii ***** , care a deținut funcția de Secretar al Consiliului comunei Sîngerei, în prezent ea deține funcția de primar, a

declarat despre faptul că în Primăria Sîngerei Noi nu există alte decizii ale consiliului local ori dispoziții emise de primarul localității privind atribuirea în proprietate lui ***** a terenului. În instanța de fond a fost audiat și martorul ***** care a declarat despre atribuirea în anul 2000 în baza deciziei Consiliului local de către Primărie a cotelor de teren cu suprafața de 0,5; 06 ha., alte atribuiri de teren Primăria nu a efectuat. Martorul Gaideec a menționat că a deținut funcția de președinte a Gospodăriei Agricole Progres în perioada anilor 2000 și declară că lui ***** , urma să-i fie atribuit 0,65 ha cotă de teren, ca la fiecare locuitor, că în 2004 când i-a fost eliberat titlu lui ***** , terenurile erau atribuite de către primărie. Martorul ***** care activa la serviciul cadastral Sîngerei, a declarat că a fost prezentat pentru înregistrare titlul de autentificate a dreptului de proprietate pe numele lui ***** și a declarat că terenul dat era identificat în natură. Martorul ***** , colaborator al oficiului cadastral declară că registratorul nu era obligat și nici nu avea posibilitate să verifice dacă decizia indicată în titlu exista în realitate și dacă a fost adoptată această decizie de Consiliul Local și dacă avea dreptul asupra terenului, era pe seama semnatarilor titlului dat atribuția de verificare, și anume funcționarii primăriei care eliberau titlurile în cauză. Martorul ***** care a activat în calitate de specialist pentru reglementarea funcției de primar a Primăriei Sîngerei Noi a declarat că potrivit registrului de evidență, ***** nu deținea în proprietate loturi de teren agricol, titlul de teren cu suprafața de 1,47 ha, pe numele lui ***** nu era înregistrat oficial în registrul bunurilor imobile, ulterior l-a înregistrat, nu există decizie în baza căreia a fost atribuit, consideră că instanța a pronunțat o sentință ilegală care urmează a fi casată, solicitând admiterea apelului declarat, casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 13.07.2023, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Matasari Ala să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, art. 332 alin. (1) Cod penal RM și să fie liberată de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție, cu încasarea sumei de 910 lei din contul inculpatei în calitate de cheltuieli judiciare.

Inculpata Matasari Ala, în ședința instanței de apel a declarat că este de acord cu sentința, nu este de acord cu învinuirea, nu este vinovată, solicitând menținerea sentinței instanței de fond.

În ședința instanței de apel, avocatul Bulat Alexandru în interesele inculpatei Matasari Ala a menționat că consideră sentința primei instanțe legală, întemeiată, solicitând să fie menținută. Cu referire la cele invocate de către acuzatorul de stat, a menționat că titlul de proprietate la care s-a făcut referire, atât după formă cât și după conținut sunt legale, fapt confirmat prin probele care au fost examinate atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, or, părinții lui Ceașceac, fostul primar, au avut și ei dreptul la cote ca și ceilalți consăteni și nimeni nu neagă că au avut dreptul la cote. Deja cu mărimea cotelor stabilite și cum s-a stabilit, de ce mărimea

este de 1,4 ha și nu este de 0,8 ha așa cum este pentru fiecare cotaș, este clar că s-a comasat și cu care din rude s-a comasat. Consideră că aici nu există nici o ilegalitate și nu există nici un abuz. Mai mult, în instanța de fond, atât Ceaușceac, cât și Burac au recunoscut infracțiunea imputată, în cadrul instanței de apel, Burac a menționat că nu a fost cu inculpata nici o înțelegere prealabilă sau acord criminal între ei, deși el a recunoscut fapta imputată în instanța de fond. Tot în instanța de apel, ultimul a menționat că nici infracțiunea nu a fost săvârșită, dar au recunoscut ca mai repede să scape de sistemul de justiție, declarații și probele din dosar care demonstrează că inculpata este nevinovată și nu a comis fapte infracționale, solicitând menținerea soluției primei instanțe, respingerea apelului acuzatorului de stat, deoarece a fost dovedit pe deplin că inculpata nu a săvârșit infracțiunea imputată, fapt care se dovedește prin probele și concluziile instanței de fond, iar sentința primei instanțe este legală și întemeiată și urmează a fi menținută fără modificări.

Audiind participanții la proces, verificând argumentele invocate în apel prin prisma probelor administrate, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat urmează a fi respins ca nefondat, iar sentința atacată, ca legală și întemeiată, urmează a fi menținută fără modificări, reieșind din următoarele considerente.

Soluția instanței de apel se bazează pe prevederile art. 415 alin. (1) pct. 1 lit. c) CPP RM, potrivit căruia se reglementează că, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: c) apelul este nefondat.*

Colegiul penal menționează și prevederile art. 414 alin. (1), alin. (2) CPP RM, potrivit cărora, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.*

Potrivit art. 415 alin. (2/1) CPP RM se reglementează că, *judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Colegiul penal ține să indice și prevederile conținute în Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, care explică inclusiv următoarele:

-14.4. Avînd în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel.

-Instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atît a inculpatului, cît și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți, (hotărîrile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63).

-Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinutului (hotărîrea CEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60).

-14.5. În conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, reglementat de art.24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.

-Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

-În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

-În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

-14.6. Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

-Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul

inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul penal, în urma evaluării integrale a probelor cercetate, ajunge la concluzia că judecând cauza penală instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar a tuturor probelor în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, just ajungând la concluzia că inculpata Matasari Ala în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al R. Moldova, necesită a fi achitată, din motiv că fapta inculpatei nu întrunște elementele infracțiunii.

Totodată, Colegiul penal consideră că apelul procurorului este declarativ și care în mare parte indică declarațiile martorilor audiați și descrierea probelor acuzării, care de altfel nu demonstrează vina inculpatei în faptele incriminate, totodată apelul nu conține careva argumente întemeiate de natură să desființeze soluția instanței de fond, afirmațiile expuse în apel fiind contradictorii circumstanțelor stabilite de către instanța de fond și de apel pe parcursul judecării cauzei.

Concluzia instanței de apel rezultă din următoarele.

Conform prevederilor art. 8 alin. (3) CPP RM în coroborare cu art. 389 alin. (1) CPP RM, se reglementează că, *sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.*

Colegiul penal ține să menționeze că prevederile art. 385 alin. (1) CPP RM indică *soluționarea obligatorie de instanța de fond a chestiunilor la adoptarea sentinței, în consecutivitate, printre care p.1 pune în sarcina instanței să stabilească dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, p.2 dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, p.3 pune în sarcina instanței să stabilească dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, iar p. 4 pune în sarcina instanței să stabilească dacă este vinovat inculpatul în săvârșirea acestei infracțiuni.*

Colegiul penal, în urma evaluării integrale a probelor prezentate ajunge la concluzia că există dubii rezonabile în ceea ce privește existența faptei infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatei Matasari Ala conform acuzării în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al R. Moldova.

În aspectul dat, în cadrul ședințelor de judecată nu au fost aduse probe veridice suficiente care ar demonstra că Matasari Ala a comis *falsul în acte publice* după semnele de calificare: *înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale*, prevăzută de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al R. Moldova, după cum i-a fost adusă învinuirea inculpatei.

Totalitatea probelor cercetate de către instanța de fond și de apel nicidecum nu confirmă temeinicia învinuirii aduse, nefiind prezentate pe cauză suficiente probe pertinente, concludente și utile, care pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare în faptele incriminate în privința inculpatei.

Conform art. 101 alin. (1), (3) CPP RM, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor și nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

Contrar însă acestor stipulări legale, autorul apelului indică în exclusivitate probele administrate și examinate în ședința judiciară pe care acuzarea le consideră veridice și concrete sub aspectul expus în textul apelului procurorului, totodată, argumentele înaintate nu sunt întemeiate și situația stabilită pe caz confirmă contrariul celor invocate de acuzare.

Colegiul penal, în urma cercetării și evaluării integrale a probelor consideră justă soluția instanței de fond referitor la faptul că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatei Matasari Ala.

În aspectul dat, instanța de fond, examinând cauza penală respectivă în privința inculpatei, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Colegiul penal constată că starea de fapt și de drept stabilită pe caz de instanța de fond se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, nefiind prezente temeiuri de casare a sentinței, după cum solicită acuzarea în apel.

Mai mult, anume că instanța de fond a dat o apreciere justă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate prin prisma utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege.

În aspectul dat, împrejurările ce au determinat menținerea soluției de achitare a inculpatei au fost constatate prin totalitatea de probe prezentate în instanța de apel de partea acuzării și apărării în cauza penală, fiind apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei,

concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În aspectul dat, reluând cercetarea judecătorească pe caz potrivit modului stabilit pentru prima instanță, s-a admis audierea nemijlocită în ședința instanței de apel a martorilor, din partea acuzării, cu audierea inculpatei și cercetarea probelor prezente la materialele cauzei.

Astfel, fiind audiat în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță, inculpata Matasari Ala a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, cunoaște în ce este învinuită, cunoaște drepturile și obligațiile, nu recunoaște vina. Decizia din 21.09.2024 privind acordarea terenului lui ***** există dar nu este indicat numărul la decizie, suprafața terenului corespunde cu datele din titlu și cu hotărârea comisiei de privatizare a terenurilor agricole, la semnarea titlului a verificat dacă corespunde cu decizia de acordare a terenului.

Din declarațiile inculpatei Matasari Ala depuse în instanța de fond, verificate în ședința instanței de apel, reiese că vina în comiterea infracțiunii nu recunoaște, în perioada din 14.06.2004 până în ianuarie 2006 a activat în calitate de secretară a Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei. Pentru a fi angajată în funcția menționată, a participat la concurs care a fost petrecut conform legislației în vigoare, nu este rudă cu fostul primar, Ceașceac Valentina și nici nu cunoștea rudele acesteia, deoarece nu era locuitoare a satului respectiv. Este învinuită pentru faptul că prin comun acord cu primarul Ceașceac Valentina și specialistul în reglementare a regimului funciar, *****, intenționat, în interes material al primarului, prin majorarea ilicită a proprietății mamei sale, sub pretextul executării deciziei Consiliului local 8/12 din 21.09.2004, adică în una din zilele nestabilite din perioada anilor 1999-2004, a organizat confecționarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, perfectarea, semnarea și eliberarea lui ***** care este mama primarului Ceașceac Valentina, s-a eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, pretins că a fost eliberat în luna septembrie 2004. În baza acestuia s-a transmis în proprietate privată terenul agricol cu numărul cadastral ***** cu suprafața de 1,4794 ha care de fapt nu a fost adoptată o asemenea decizie, iar conform hotărârii din 28.02.1997 privind atribuirea cotelor de teren, în realitate urma să beneficieze de cota de teren cu suprafața 0,906 ha, inclusiv teren pentru viță de vie și livadă. Astfel, în perioada de activitate atât din partea primarului cât și din partea inginerului funciar nu a avut nici o propunere pentru a organiza perfectarea, semnarea și eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, mamei primarului *****, cât și repartizarea în natură, în perioada 1999-2004, măbind suprafața acesteia. Toate titlurile deținătorului de teren erau perfectate de o instituție specializată în domeniul funciar, în temeiul listelor prezentate de către comisia funciară a primăriei în baza

unei hotărâri a acestuia. Organul cadastral controla veridicitatea perfectării titlurilor, în calitate de dată a eliberării în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu era indicată data perfectării la primărie de către secretarul consiliului, dar era data perfectării la oficiul cadastral sau a instituției specializate, fapt ce demonstrează că în momentul exercitării atribuțiilor de serviciu în calitate de secretar al consiliului, nu a eliberat titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Repartizarea cotelor de teren echivalent a avut loc în perioada anilor 1997-2002, de către specialiștii în domeniu și Oficiul Cadastral teritorial în comun cu inginerul funciar al primăriei, conform atribuțiilor de funcție. Semnarea titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorului de teren se efectua în următorul mod: inginerul funciar *****, conform atribuțiilor de funcție, verifica corectitudinea datelor din titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren în conformitate cu decizia Consiliului și semna titlurile. Titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren după semnare, se transmiteau primarului Ceașceac Valentina care, la fel, le verifica și le semna, aplicând ștampila. După care, titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren erau semnate de secretar. De faptul existenței deciziei nr. 8/12 din 21.09.2004, a indicat că la 05.05.2004, a fost emisă hotărârea judecătorească prin care s-au efectuat modificări în proiectele de organizare a teritoriului în masivele cadastrale, inclusiv cu nr. 111, unde deține titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren *****. La 21.09.2004, Consiliul comunei Sîngerei Noi a examinat hotărârea judecătorească din luna mai 2004 care obliga primăria să efectueze modificările corespunzătoare care au fost puse pe seama inginerului funciar, timp de 30 zile. La perfectarea titlurilor de autentificare a deținătorului de teren, organul abilitat a comis o greșeală mecanică, indicând nr. deciziei 8/12 în loc de nr. 7/11, iar nimeni nu a depistat până la momentul actual greșeala dată, respectiv, toți proprietarii au primit astfel de titluri de autentificare a deținătorului de teren. Suprafața la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui ***** care a fost indicată în hotărârea judecătorească din 05.05.2004, urma să fie păstrată și după reperfectarea ulterioară. Astfel, consideră că în perioada activității sale în calitate de secretar al Consiliului la Primăria comunei Sîngerei Noi, nu a comis careva încălcări și nu a săvârșit infracțiunea imputată. A făcut cunoștință cu raportul de expertiză, cu concluzia expertului inițial nu a fost de acord, însă după studierea tuturor actelor anexate, nu a observat să fi fost făcută o atare ilegalitate la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren al lui *****. Nu poate să se expună dacă semnătura pe titlul dat îi aparține, dar este asemănătoare cu a sa, pe parcursul activității sale, mereu verifica actele pe care aplica semnăturile, aveau o conlucrare între inginerul cadastral, primarul și ea, astfel, ea nici nu bănuia ca să primească spre semnare careva acte ilegale, nu cunoaște dacă au fost cazuri ca să fie expediate de către Primăria comunei Sîngerei Noi la Oficiul Cadastral, titluri de autentificare a

dreptului deținătorului de teren fără semnătura sa. De asemenea, nu cunoaște dacă există un act prin care să fie atribuit în proprietate privată lui ***** cota de teren cu suprafața de 1,4794 ha. Nu-și amintește dacă a verificat existența deciziei nr. 8/12 din 21.09.2004, la momentul semnării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui ***** , era posibil la acel moment ca prin decizia Consiliului local Sîngerei Noi să fie atribuită unei persoane suprafața de 1,4794 ha, deoarece terenurile au fost comasate. În procesele-verbale ale comisiei funciare se confirmă că la mai multe persoane, nu doar la ***** au fost comasate terenurile, iar în hotărârea judecătorească este indicat expres că urmează a fi păstrată suprafața terenurilor. În Primărie există un registru în care sunt incluse toate cotele de teren, fiind indicat deținătorul, numărul cadastral, suprafața și data. La moment se semnează titlurile de autentificare a deținătorului de teren, în care la fel este indicată decizia nr. 8/12 din 21.09.2004, fiind verificată și suprafața. Cotele de teren urmau a fi repartizate lui ***** , mama lui ***** și o cotă de teren lui ***** care este mama lui Ceaușceac Valentina. Prin urmare, Ceaușceac Valentina a decis să comaseze aceste cote de teren și din aceste două cote de teren, în urma comasării s-a primit o cotă de teren care avea un singur proprietar. Astfel, consideră că aceste cote de teren au fost comasate, deoarece suprafața este mărită, însă nu cunoaște în baza cărui act a fost transmisă cota de teren de către ***** lui ***** , luând în considerație că ***** nu deținea document de proprietate asupra cotei de teren, deoarece modificările date au fost efectuate până la angajarea sa în funcția menționată. Ce ține de titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în privința lui ***** , nu ține minte dacă a verificat actul care a stat la baza repartizării cotei de teren, însă în general le verifică. Cunoaște că lui ***** i-a fost repartizată cota de teren în mărime de 1,4794 ha, din spusele inginerului funciar care a găsit în cadrul Primăriei o cerere depusă de ***** privind comasarea cotei sale de teren cu cota lui ***** . La caz, suprafața terenului agricol indicat în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat lui ***** a verificat-o în registrul cotelor de teren care este deținut de Primărie, în care este indicat numărul cadastral, suprafața și data eliberării, adică data când a fost perfectat titlul la Oficiul Cadastral. Ce ține de suprafață, cunoaște că aceasta se calcula în dependență de bonitatea terenului, adică dacă bonitatea terenului era mai mare, persoanei i se oferea o suprafață mai mică și invers, în cazul bonității mai mici a terenului, astfel, pe un teren era posibil ca să fie suprafețe diferite, verificarea a efectuat-o în baza datelor deținute de către Oficiul Cadastral, /f.d. 54-56, volumul III/.

Fiind audiată în ședința instanței de apel, martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond. Titlul de autentificare deținătorului de teren este necesar pentru înregistrare, verifică vizual, compară cu baza de date grafice, așa se face verificarea titlului. Dacă ar fi fost neconcordanță cu graficele, nu avea

să fie înregistrat. Eliberarea titlului nu ține de competența cadastrului. La înregistrarea titlului ca deținător de teren nu este necesară decizia consiliului local. Registratorul nu verifică actele, doar înregistrează titlul.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că activează în calitate de registrator la OCT Bălți din anul 2014. În perioada anilor 2008-2011, a activat în calitate de registrator la Organul Teritorial Cadastral Sîngerei. Nu cunoaște nimic despre terenul care a fost înregistrat pe numele lui *****. Ea în calitate de registrator, în temeiul Legii nr. 1543 din 25.02.1998 a cadastrului bunurilor imobile și conform art. 28 lit. f), înregistrează cote de teren în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și alte acte. Înregistrarea terenurilor are loc în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, unde este stipulat actul în baza cărui temei a fost eliberat titlul enunțat și în baza legislației. Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren este actul care dă naștere la dreptul de proprietate, însă nu cunoaște care este procedura de eliberare a acestuia. Titlul de autentificarea a dreptului deținătorului de teren se eliberează de instituțiile publice abilitate, proprietarul se prezintă cu titlul menționat spre înregistrare. Referitor la suprafața terenului care este indicată în titlul enunțat, aceasta se verifică în baza de date grafică. Prin urmare, în cazul în care în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren este absentă o semnătură, titlul este restituit organului emitent pentru a fi adus în concordanță cu legislația în vigoare, nu s-a întâlnit cu situația în care să fie înregistrat dreptul de proprietate în baza deciziei consiliului local. Dreptul de proprietate nu se înregistrează în cazul în care sunt neconcordanțe între titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren și baza de date grafică, care a fost efectuată anterior, și respectiv titlul enunțat se restituie organului competent pentru a verifica divergențele, nu cunoaște în ce an s-a format baza de date grafică, deoarece nu ține de competența sa, /f.d. 52-53, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, a participat la ședințele Consiliului Comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004 și 03.12.2004, el trebuia să verifice titlurile înainte să fie semnate. În fiecare titlu este stipulat nr. deciziei, data eliberării, nr. cadastral, bonitatea solului și mai jos în „hotare generale,, este scris, sus, proprietarul. În prezenta decizie nu este stipulat suprafața și nici în deciziile Consiliului Comunal Sîngerei Noi nu a fost stipulată suprafața cotelor. Necesitatea schimbării a parvenit după depistarea erorilor, deoarece suprafețele cotelor se extindeau în pășuni, iazuri, drumuri și păduri. Când s-au depistat erorile date, a solicitat corectarea erorilor, deoarece erorile din cadrul programului național „Pămînt,, și a lucrărilor de înregistrare primară masivă a bunurilor imobile din intravilan și extravilan în majoritatea cazurilor sînt finanțate din exterior, de la bugetul de stat, în anul 1999 a parvenit cererea. Concret nu a fost nici o deviere,

informația din titlurile vechi a persoanelor ***** și ***** coincide cu titlurile noi eliberate. Data deciziei corespunde, eroarea a comis-o executorul lucrărilor care era ***** , firma era de la Chișinău. Primele titluri s-au dat în a. 1999, iar celelalte în a. 2004. În toate titlurile se indică data eliberării, atunci când au fost tapate. În instanța de fond a fost pusă întrebarea dacă mai sunt careva titluri a deținătorului din grupul ***** și a identificat patru titluri eliberate la data de 07.05.1999, care poate să le prezinte instanței spre anexare și anume, titlurile în privința lui ***** , ***** , ***** și ***** . La titlurile eliberate după corectarea erorilor din a. 2004, temei pentru semnarea titlurilor a fost hotărârea instanțelor și proiectul de organizare a teritoriului. Nu au fost stabilite schimbări, inclusiv și a lui ***** , în tot grupul au fost menținute aceleași suprafețe, s-a referit la bunurile imobile, dar nu la bunuri mobile.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că prezenta cauză penală este o reglare de conturi între primar și fostul inginer al primăriei Sîngerei Noi. El a activat în calitate de inginer funciar a Primăriei Sîngerei Noi în perioada anului 1995 până la 01.02.2007. În acea perioadă au fost transmise în natură cote de teren echivalente, cu eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren persoanelor care au depus cereri până la implementarea programului „Pămînt”, adică până în luna iunie 1999, și în cadrul programului „Pămînt” el a fost implicat nemijlocit. La 426 persoane au fost atribuite cote în natură în baza cererilor, până la implementarea programului „Pămînt”. În primul an au fost atribuite 280 de cote de pămînt, iar restul cotelor de pămînt au fost atribuite în anii 1997-1999. În iarna anului 1999 au fost depuse cereri către comisia funciară a Primăriei Sîngerei Noi de către un grup în număr de 18 persoane, conducătorul acestor persoane fiind ***** , care nemijlocit s-a ocupat de semnarea contractului privind efectuarea măsurărilor geodezice pentru eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Contractul dat a fost încheiat cu SRL „Agrominsor” din or. Bălți, executorii lucrărilor fiind ***** și ***** . După efectuarea măsurărilor au fost perfectate și eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren în câmpul cu zona cadastrală ***** . Titlurile menționate au fost semnate de primarul Șova Alexandru, secretarul consiliului local Ceașceac Valentina și de către el în calitate de inginer funciar. În iunie 1999 a fost semnat memorandumul privind implementarea programului „Pămînt” și lichidarea gospodăriei agricole „Progres”. În octombrie-noiembrie anul 1999 au fost efectuate măsurările la restul terenurilor care au fost supuse privatizării, în luna noiembrie a.2000 au fost eliberate aproximativ 4000 de titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru aproximativ 700 de cotași, deoarece un deținător de cotă avea terenuri în patru locuri, respectiv pentru fiecare parcelă de teren se elibera titlu. În anul 2002, conform Hotărârii Guvernului a fost efectuată delimitarea terenurilor de

proprietate publică și proprietatea statului, fiind întocmit dosarul de delimitare și harta Primăriei. Astfel, prin harta dată s-au depistat toate lacunele efectuate la executarea lucrărilor de măsurare a terenului, unde executantul lucrărilor pentru întocmirea titlurilor au ajuns cu proiectarea cotelor de teren în ocolul silvic, în pășuni și lacuri, însă prin hotărârea Curții Constituționale, Hotărârea de Guvern menționată a fost declarată drept neconstituțională și anulate materialele privind delimitarea terenurilor. Ulterior, la sfârșitul anului 2003 în cadrul Primăriei Sîngerei Noi a parvenit o scrisoare în care era indicat despre faptul că se implementează proiectul de corectare a erorilor comise în cadrul programului „Pămînt”. Astfel, Primăria comunei Sîngerei Noi a depus cerere către autorii proiectului privind participare la corectarea erorilor. Una din condițiile la corectarea erorilor era anularea titlurilor prin acord contra semnătură a fiecărui titular sau prin hotărârea instanței de judecată. În primăvara a. 2004, reprezentantul proiectului care era specialist la cadastrul, timp de două zile s-a aflat în teritoriul Primăriei comunei Sîngerei Noi cu utilaj special, care a verificat suprafețele câmpurilor, constatându-se devieri pe o suprafață. Primăria comunei Sîngerei Noi deținând date cu greșeli a câmpurilor a fost în imposibilitate de a primi acordul deținătorilor cotelor de teren și a fost nevoită de a depune cerere în instanța de judecată. La 05.05.2004, a fost emisă Hotărârea Judecătoriei Sîngerei nr. 2-437 privind anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Prin urmare, în vara anului 2004 au fost repetat efectuate măsurările geodezice în sectoarele câmpurilor 101, 109, 110, 111 și 112, după care au fost perfectate 700 de titluri. Chestiunea referitoare la corectarea erorilor menționate a fost discutată în cadrul ședinței Consiliului Comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004 și ședința Consiliului din 03.12.2004, unde a fost stipulată aprobarea proiectelor de organizare a teritoriilor, cu elaborarea noilor titluri. În cadrul lucrărilor date au fost depistate mai multe devieri. Persoanelor care le-au fost atribuite titluri până la programul „Pămînt”, achitate din propriile mijloace financiare le-au fost eliberate titluri noi, ținându-se cont de hotărârea Judecătoriei Sîngerei din 05.05.2004, adică s-a păstrat numărul cadastral și suprafața indicată în titlurile anterioare de autentificare a dreptului deținătorului de teren, adică până la corectare. Referitor la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui ***** și a celorlalte persoane din grupul persoanelor conduse de *****, cărora le-au fost eliberate primele titluri la 24.03.1999, acestea au fost înnoite, cu eliberarea noilor titluri. În toate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost greșit indicat numărul deciziei. Când titlurile menționate au fost prezentate în cadrul primăriei pentru semnare, el i-a adus l-a cunoștință lui Ceașceac Valentina că este indicat greșit numărul deciziei, la care ea s-a adresat către directorul întreprinderii care a efectuat lucrările, la rândul său directorul s-a adresat la autorul proiectului, unde ulterior nu s-a întreprins nici o măsură de corectare a numărului

deciziei. Conform titlului provizoriu eliberat la 02.03.1993, suprafața cotei de teren era de 1,04 ha, cu bonitatea de 69, astfel, suprafața cotei reiese din bonitatea solului, iar din acest motiv suprafața unei cote de teren poate fi mai mare, or sunt persoane care dețin cote de teren cu suprafața de 1,25 ha. Prin urmare, lui ***** i-a fost eliberat primul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren la 24.03.1999. Conform Codului funciar, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren se eliberează de către Primărie, care este semnat de către primar, secretarul consiliului și inginerul funciar. În acea perioadă era posibilitatea ca mai mulți proprietari a cotelor de teren să se consolideze într-un singur titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** eliberat la 24.03.1999 eliberat pe numele lui ***** , suprafața cotei de teren era de 1,4794 ha. În lipsa efectuării unei comasări, suprafața unei cote de teren poate fi mai mare de 0,906 ha, cota de teren deținută de ***** a fost comasată, or în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost indicată suprafața de 1,4794 ha, care a fost semnat de către primarul Șova Alexandru, secretarul consiliului local Ceașceac Valentina și de către el în calitate de inginer funciar. Astfel, fiind aplicată semnătura pe titlul menționat, se ținea cont de proiectul de organizare pe zona cadastrală. Respectiv, nu au avut careva falsificări, or în acea perioadă a fost posibil ca mai mulți proprietari a cotelor de teren să se consolideze într-un singur titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Prin urmare, consideră că nu s-au comis careva încălcări la eliberarea titlului de autentificare pe numele lui ***** . Nu a avut loc o careva înțelegere între dânsul, Ceașceac Valentina și Matasari Ala referitor la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren al lui ***** , or acesta a fost emis în baza celor indicate supra, iar Matasari Ala s-a angajat cu aproximativ o lună înainte de a parveni titlul respectiv. Nu cunoaște al cui teren a fost alipit la terenul lui ***** , și nici nu a existat titlul pe suprafața care a fost alipită la terenul lui ***** . A avut loc o eroare când în titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost indicată decizia Consiliului local Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, adică a fost indicat greșit numărul acesteia. În anul 1997 ***** nu deținea cotă de teren, ultima a deținut o cotă de teren echivalentă cu bonitatea solului de 69. Nu era posibil ca fără comasare unei persoane să-i fie atribuită o cotă de teren cu suprafața mai mare de 1,04 ha, însă mărimea suprafeței depinde de bonitatea solului, astfel, la bonitatea cea mai scăzută se primește suprafața de 2,65 ha. Prin urmare, a menționat că cota de teren a lui ***** a fost consolidată cu cota de teren al altei persoane, precum și la alte persoane din câmpul dat. În cadrul dosarului penal și-a recunoscut vinovăția, pentru a nu fi conexat cu alt dosar penal. În cazul absenței pe titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a semnăturii lui Matasari Ala în calitate de secretar al consiliului, titlul respectiv nu se înregistra. Orice lucrări cadastrale cu eliberarea titlurilor pot fi înregistrate

numai după ce executorul lucrărilor de măsurare și eliberare a titlurilor îl recepționează /f.d. 57-61, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, își amintește că aveau dreptul la cote de teren acei care au lucrat în colhoz până la 01.01.1992 și procentele erau proporționale anilor lucrați, după numărul de ani lucrați, erau proporțional dreptul la cotă parte în procente, cine a lucrat mai mult de 5 ani era 100%, 4 ani – 40%, 3 ani – 30%, 2 ani – 20%, 1 an – 10%. Cotele erau repartizate în anul 1992, definitiv, cotele erau apreciate în anul 1992, documentarea acestora erau până în 2000, dar din 2000 era programul „Pământ” și lumea ieșeau la lideri, după a. 2000, nu se dădeau cote, nu cunoaște dacă în anul 1999 se atribuiau 1,5 cote de teren, nu cunoaște dacă a fost mărită suprafața cotei d-nei ***** , era peste un hectar, de atunci nu s-a modificat. Nu ține minte și nu poate concretiza cine, unde și ce suprafață deține de teren.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că în perioada anilor 1999 până în 2020, a activat în calitate de ***** , a fost audiat de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție. Nu cunoaște ce suprafață de teren a fost atribuită lui ***** și ***** , în general mărimea suprafețelor cotelor de teren se repartiza în dependență de bonitatea solului. În Sîngerei Noi suprafața cotei sale de teren constituia 1,0010 ha, dar nu cunoaște ce suprafețe aveau cotele altor persoane, nu-și amintește dacă a încheiat un contract de arendă cu ***** sau cu ***** /f.d. 49, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, comasarea terenurilor a început în anul 1997, poate și mai devreme, cine vroia să lucreze pământ aparte se adresau la primărie, venea la Bălți și făceau un titlu la mai mulți, deoarece foaia costă bani și ei aveau titlurile din anul 1999, cotele erau împărțite până în anul 2000. Ce ține de ***** , măsurile s-au efectuat centralizate, eroarea s-a constatat de 0,02 ha, la repartizarea tuturor terenurilor în natură și s-a mai dat la verificare, dar la titlurile lor nu era eroare, s-au eliberat titluri la 18 persoane, inclusiv și lui ***** și nu înțelege care este plângerea ei, la toți s-a eliberat aceleași titluri. Nu cunoaște câte hectare i s-a atribuit lui ***** și cât lui ***** , pe atunci erau atribuite 0,65 ha cote la terenul dat care era împărțit și se împărțea în dependență de bonitatea terenului. Pe lista eliberată era o cifră, dar cum le comasau nu cunoaște, el are două cote a părinților.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă, că în perioada anilor 1999-2004, activa în calitate de consilier la Consiliul satului Sîngerei Noi. El personal s-a ocupat de atribuirea cotei de teren lui ***** . În anul 1999, el împreună cu mai multe persoane au hotărât să treacă cu cotele aparte, adică acestea să fie trecute în proprietatea lor

privată pentru a le prelucra. Erau aproximativ 18 familii, care s-au adresat la Primăria Sîngerei Noi pentru a fi repartizate cotele de teren în proprietate privată. De către primarul Șova Alexandru a fost întocmită lista persoanelor care au înaintat solicitarea dată, și el împreună cu acea listă s-a adresat la un SRL din or. Bălți și a încheiat contractul privind efectuarea măsurărilor pentru eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Prin urmare, repartizarea terenurilor a avut loc în anul 1999, ulterior, în același an au fost eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Mai apoi în cadrul programului „Pămînt” au fost efectuate careva modificări privind corectarea erorilor și au fost eliberate noi titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în care erau indicate aceleași date. În anul 2004, titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren care au fost eliberate inițial, au fost anulate de către instanța de judecată. Lui ***** i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren conform listei din Primărie. Era posibil ca lui ***** să-i fie eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 1,4794, or, în acea perioadă se admitea comasarea terenurilor cu careva din membrii familiei. Nu cunoaște dacă în momentul când au fost repartizate terenurile au avut loc și careva comasări, precum și dacă există careva decizii a Consiliului sătesc în acest sens. Ulterior, în perioada când era primar ***** a fost permisă comasarea terenurilor, contra plată, prin decizia Consiliului local Sîngerei Noi. Consiliul local Sîngerei Noi a emis o singură decizie privind comasarea terenurilor, care era una generală, iar ulterior persoanele se adresau în cadrul Primăriei cu cerere pentru comasarea terenurilor, în temeiul deciziei menționate. Cunoaște despre existența deciziei Consiliului local Sîngerei Noi privind comasarea terenurilor, însă nu a văzut o astfel de decizie. În perioada în care Ceaușceac Valentin activa în calitate de primar al comunei Sîngerei Noi, iar Matasari Ala în calitate de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi, el activa în calitate de vice-primar, nu-și amintește dacă a participat la ședința Consiliului în cadrul căreia s-a emis decizia nr. 8/12 din 21.09.2004, dar la general, în acea perioadă participa la ședințele Consiliului local Sîngerei Noi, în calitate de consilier, care erau conduse de către secretarul Consiliului local Sîngerei Noi. În titlul său de autentificare a dreptului deținătorului de teren, suprafața nu corespunde cu suprafața indicată în titlul său de autentificare a dreptului deținătorului de teren din anul 2000, diferența dintre suprafețe nefiind esențială. Dar, la majoritatea persoanelor suprafețele s-au păstrat. În titlul nou de autentificare a dreptului deținătorului de teren este indicată la fel decizia Consiliului sătesc Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, iar titlul din anul 1999, este indicată decizia Consiliului sătesc nr. 2 din 24.03.1999, care ulterior a fost anulată. Toate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberate în privința celor 18 familii de care el s-a ocupat, au fost eliberate în temeiul aceleiași

decizii a Consiliului sătesc Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, /f.d. 62-63, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, a mai întâlnit comasarea terenurilor, la soț și soție, copii, se comasa și primeau un titlu unic.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că este angajată în calitate de inginer funciar la Primăria Sîngerei-Noi, nefiind în relații de rudenie cu Matasari Ala. Din anul 2007 până în 2018, a fost angajată la Primăria Sîngerei Noi, în calitate de inginer funciar. În acea perioadă, Ceaușceac Valentina era primarul satului Sîngerei Noi. Nu cunoaște nimic despre *****, însă o cunoaște pe ***** care este mama fostului primar, Ceaușceac Valentina. Din materialele studiate din cadrul Primăriei care au fost prezentate în fața CNA, Comisia funciară atribuia terenuri în proprietate, stabilea suprafețele în baza cererilor cetățenilor, după care, materialele se transmiteau Consiliului local, pentru emiterea deciziei de atribuire și ulterior, chiar dacă erau absente titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren, se stabileau hotarele în natură. În anul 2007, a primit de la ***** registrul cadastral al deținătorilor de teren. În baza registrului menționat, a stabilit că în acea listă nu se regăsea *****. În atribuțiile sale de serviciu se regăsea și înregistrarea terenurilor proprietarilor, astfel, ea a înregistrat terenul lui ***** în registrul nou pe care ea l-a inițiat, aceasta a avut loc în anii 2015-2016, când a primit acces la Registrul Bunurilor Imobile din Cadastru, doar atunci a fost posibil de a fi observate terenurile prin intermediul bazei de date. În urma solicitării parvenite de la CNA, a verificat în arhivă decizia Consiliului local pe numele lui *****, pe care a găsit-o, însă pe numele lui ***** nu era o astfel de decizie, adică când Comisia funciară a stabilit suprafețele, ulterior prin decizia Consiliului local s-a stabilit în natură terenul și proprietarul, iar în baza acestei decizii a fost oferit la toți beneficiarii câte 100% de cotă, adică 0,64 ha, însă lui ***** i-a revenit 1,4794 ha, posibil din cauza că alte persoane solicitau să li se ofere vie și livadă împreună, erau în jur de 18 persoane, la care a fost stabilită porțiunea de teren, ulterior au fost stabilite suprafețele corespunzător procentajului, iar dacă cineva solicita oferirea viei și livezii împreună, atunci acestea se includeau într-un titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren și într-o suprafață, însă nu este sigură că așa ceva a avut loc în realitate, or nu a văzut nici o cerere în acest sens. Nu cunoaște dacă în actul prin care a fost atribuit terenul lui ***** au fost comise careva erori, deoarece ea nu activa în acel moment. Însă, în privința terenului atribuit lui *****, suprafața indicată în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu corespundea cu decizia Consiliului local prin care a fost atribuită cote de teren. Astfel, comasarea se permitea în baza cererii și bănuiește că a fost comasat terenul lui ***** cu terenul lui *****, or, în decizie era specificat 200% de cotă, iar

persoanei i se revenea maxim 100% de cotă. Respectiv, consideră că legal a fost oferit terenul lui *****, deoarece se permitea comasarea terenurilor. Secretarul Consiliului local nu are atribuții de a modifica suprafața și să perfecteze alt titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Nu cunoaște dacă secretarul Consiliului local, la momentul semnării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, urma să verifice dacă datele din titlul menționat corespund cu cele din decizia Consiliului, adică data și suprafața terenului. Se permite să fie eliberat un titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe mai multe cote de teren. Din decizia Consiliului local rezultă că terenurile lui ***** au fost comasate, or, în aceasta este indicat expres 200% lui *****. Nu a văzut decizia Consiliului local prin care s-au comasat terenurile lui *****, a văzut doar decizia în care sunt indicate 200%. Nu cunoaște dacă suprafața terenului în titlul provizoriu a lui ***** emis până în a. 2000 corespunde cu suprafața din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren emis după a. 2000. În cazul în care lipsește în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren semnătura primarului, secretarului Consiliului local sau a inginerului cadastral, titlul în cauză nu este valabil, iar Serviciul Cadastral refuză înregistrarea acestuia, /f.d. 44-46, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, martorul Mistreanu Marin a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, înregistrarea a fost efectuată în baza titlului de proprietate a terenului, nu cunoaște la moment cine a depus cererea de înregistrare, alte adăugiri nu are.

Din declarațiile martorului Mistreanu Marin depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că nu cunoaște nimic referitor la învinuirea adusă lui Matasari Ala și nu este în relații de rudenie cu ultima. Anterior a oferit declarații la Centrul Național Anticorupție în legătură cu modalitățile de înscriere în Registrul bunurilor imobile deținute de fosta Întreprindere de Stat „Cadastru,, la general, ulterior, fiindu-i prezentate unele acte, a oferit explicații referitor la modalitatea de creare a acestor acte și înregistrarea acestora. Din cele cunoscute, referitor la bunul imobil înregistrat pe numele lui ***** a menționat că CNA a ridicat copia dosarului cadastral, deținut de arhiva OSCT, înregistrat pe numele lui ***** și în dependență de setul de acte din dosar a explicat procedura de înscriere a înscrisurilor în registrul bunurilor imobile. Astfel, la fiecare act prezentat, a oferit explicații cu privire la procedura de înscriere sau componența cererii, însă nu a reținut ce intra în componența dosarului. Nu-și amintește dacă ***** s-a adresat personal cu o cerere privind înregistrarea terenului pe numele său, la fel nu-și amintește când terenul a fost înregistrat. Toate înscrierile în registrul cadastral au fost efectuate în baza unor acte juridice. În cazul în care a parvenit cerere prin care se solicită înregistrarea terenului pe numele lui *****, urma să fie prezentat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren de

către proprietarul terenului sau de persoana împuternicită de către acesta. Iar, după prezentarea actelor care confirmă deținerea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și achitarea taxei de stat, solicitantul semnează cererea și se transmite spre executare. Nu-și aduce aminte care era componența dosarului cadastral, nu ține minte dacă la terenul lui ***** au fost efectuate careva măsurări, însă în general toate acțiunile care urmau a fi efectuate pe marginea terenului dat urmau a fi indicate în cerere, în cazul în care se indica efectuarea unor acțiuni în cerere, acestea se executau. Primăria nu avea posibilitatea să se adreseze de sine stătător cu cerere pentru înregistrarea terenului în registrul bunurilor imobile, aceasta avea posibilitatea de a transmite spre înregistrare, doar în cazul efectuării lucrărilor masive, dar nicidecum nu pentru 1-2 titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Lucrările masive au fost efectuate din contul statului. Astfel, registratorul după primirea cererii și titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren urma să verifice corectitudinea înscrisurilor din titlul menționat, și anume din partea grafică, adică configurația terenului și suprafața acestuia. Dacă a fost prezentat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, registratorul solicită din partea inginerului cadastral, sau el însuși verifică configurația bunului și suprafața acestuia, în cazul în care datele corespund, registratorul purcede la înregistrare. De către registrator nu se verifică numărul deciziei indicate în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, se verifică doar semnăturile primarului, secretarului și inginerului funciar al Primăriei, de către registrator nu se verifică dacă titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren corespunde cu decizia Consiliului local. Nu ține de competența organului cadastral de a verifica dacă titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren corespunde cu decizia Consiliului local, cât și data din titlul enunțat. În titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren prin data eliberării se indică de regulă data perfectării actului menționat, care se indică de către organul care a eliberat actul dat, în cazul dat, de către Primărie sau alt organ împuternicit. În cazul lui ***** , este aceeași procedură de înregistrare ca și la ***** . Suprafața din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren se verifică dacă corespunde cu baza de date grafică deținută de OSCT Sîngerei. Baza de date grafică deținută de OSCT Sîngerei s-a format în urma efectuării lucrărilor masive de către întreprinderea sau instituția care a câștigat proiectul guvernamental privind efectuarea lucrărilor cadastrale. Registratorul nu efectuează nici o înregistrare până la prezentarea originalului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren. În cazul în care în cererea de înregistrare au fost indicat că s-au prezentat 2 acte, se subînțelege că a fost prezentat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în original și duplicatul acestuia. Astfel, dacă a avut loc înregistrarea bunului, rezultă că datele din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren corespund cu planul de organizare a teritoriului.

Întreprinderea care a efectuat măsurările cadastrale era obligată să țină cont de datele prezentate de către Primărie. Până în anul 2002, toate măsurările au fost efectuate în baza lucrărilor masive. Până în anii 2009-2011, softul lor permitea înregistrarea bunului fără a face divergențe de suprafață din actul prezentat de proprietar și baza de date grafică deținută de SCT Sîngerei. La moment softul nu acceptă înscrierea în cazul unor divergențe. În absența unei semnături în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, registratorul respingea înregistrarea. La finalizarea lucrărilor masive, titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren erau predate de către executanții lucrărilor către Primărie, în original, iar copia acestora era expediată către filiala SCT, prin intermediul Agenției Funciare și Cadastru, pentru înregistrarea acestora. Programul de înregistrare masivă a fost verificat cu partea grafică masivă, iar în cazul divergențelor, acestea erau restituite executantului lucrărilor pentru rectificare /f.d. 40-43, volumul III/.

Fiind audiat în ședința instanței de apel martorul ***** a declarat că susține declarațiile depuse în instanța de fond, după ce se transmit în arhivă, copiile nu rămân la ei, din anul 2012-2019 se făceau două exemplare de procese-verbale și decizii, unul rămânea la primărie și o copie se transmitea la Cancelaria de Stat și toate copiile care rămâneau la primărie, o dată la trei ani se transmiteau în arhivă și la ea rămânea doar varianta din calculator în formă electronică. Nu a făcut cunoștință cu decizia și titlurile pe numele lui ***** , în formă electronică nu a găsit această decizie, nu-și amintește dacă a semnat decizia pe numele *****. Nu cunoaște dacă în anul 2004 au fost schimbate nr. terenurilor și suprafața, ea activează din a. 2012. Nu cunoaște în baza la ce a fost eliberat totlul lui ***** , în primărie nu sunt procese-verbale, ele se păstrează la arhivar. Când a fost inspecția financiară a fost verificată arhiva și nu a fost identificată decizia și procesul-verbal. Nu a făcut cunoștință cu titlul eliberat lui ***** la 09.03.1999, au solicitat deciziile, dar în primărie nu există, în acea perioadă nu activa la primărie.

Din declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, cercetate în ședința instanței de apel, rezultă că nu este în relații de rudenie cu Matasari Ala. A activat în calitate de secretar al Consiliul local Sîngerei Noi din anul 2012 până în anul 2019. Din anul 2019, activează în calitate de primar al comunei Sîngerei Noi. Despre titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui ***** și ***** a aflat atunci când procuratura anticorupție a solicitat dispoziția de angajare și de eliberare a lui Matasari Ala, perioada de activitate a ei în calitate de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi, cât și a lui ***** . Procuratura anticorupție a mai solicitat actele care confirmau cine la momentul dat activa în calitate de primar, cât și decizia Consiliului local Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, care a fost indicată în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui ***** , însă fiind verificate deciziile care se păstrează în format electronic care sunt deținute de Primăria comunei Sîngerei Noi, decizia

menționată nu a fost găsită. Totodată, fiind expediată o solicitare către serviciul arhivă a raionului Sîngerei, a primit răspuns precum că o astfel de decizie nu există și nu a fost transmisă către serviciul arhivă. La întocmirea unei decizii a Consiliului local, aceasta se anexează la procesul-verbal a ședinței Consiliului local. Deciziile se întocmeau în două exemplare, o decizie se transmitea către Cancelaria de Stat, iar cealaltă se păstra în cadrul primăriei, care ulterior se transmitea în serviciul arhivă, consideră că dacă în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren lipsește semnătura secretarului Consiliului local, acesta este ilegal, însă la moment în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu se mai aplică semnătura secretarului Consiliului local. La moment, datele din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, prezentate de proprietar sunt verificate de către inginerul funciar și primar, secretarul consiliului nu îl semnează. În prezent doar în cazul în care se oferă un teren în baza deciziei consiliului, secretarul consiliului aplică semnătura. La momentul actual, secretarul consiliului nu participă la verificarea datelor din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, considerând că aplicarea semnăturii de către secretarul consiliului este o formalitate, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a lui ***** a fost eliberat în perioada anilor 2003-2004. În anul 2004 nu era posibilă perfectarea suprafeței terenului, or, a fost întocmită lista a deținătorilor de teren, unde era indicată și suprafața, nu cunoaște de ce se ține cont la repartizarea cotelor de teren, la fel, nu cunoaște dacă în perioada anilor 1999-2004, o cotă de teren putea avea o suprafață de 1,400 ha, deoarece nu activa în sfera dată, /f.d. 47-48, volumul III/.

La fel, procurorul participant în instanța de apel a solicitat cercetarea în ședința instanței de apel a probelor scrise, conținute la materialele cauzei penale, și anume:

Volumul I:

- răspunsul OCT Sîngerei la solicitarea CNA nr. 11/31c-06/21 din 14.01.2021, informația Serviciului Cadastral Teritorial Sîngerei din 14.01.2021 și copiile autentificate a actelor din Registrul bunurilor imobile numărul cadastral ***** (f.d. 25-41),

- informația din 14.01.2021 prezentată de Primăria comunei Sîngerei Noi, copiile autentificate de pe actele confirmative, cu referire la faptul că în Registrele cadastrale ale deținătorilor de terenuri, din a. 1993 până în a. 2021 nu a fost identificată ***** ca deținătoare de teren agricol. În registrul cadastral ale deținătorilor de terenuri început la 01.01.2021 terenul cu nr. cadastral *****, este înregistrat după ***** în baza certificatului de moștenitor legal nr.3006 din 10.04.2013. În Registrul documentației gospodăriilor țărănești din localitate din anul 1996 este stipulat, că în baza Hotărârii comisiei funciare a primăriei Sîngerei Noi din 28.02.1997 s-a atribuit locuitorilor comunei teren agricol, inclusiv și lui ***** - teren agricol cu suprafața de 0,906 ha. În arhiva primăriei nu există acte

confirmative cu privire la repartizarea lui ***** în proprietate teren agricol cu suprafața de 1,5296 ha (f.d. 42-48),

- informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei din 14.01.2021, din care rezultă, că în rezultatul examinării proceselor-verbale pe primăria Sîngerei Noi pentru anul 1997 nu a fost depistat procesul-verbal al Consiliului local Sîngerei Noi și nici Decizia nr. 3 din 30.09.1997 (f.d. 50),

- extras din Registrul de Stat al Populație cet. Ceașceac Valentina (f.d. 62),

- extras din Registrul de Stat al Populație cet. ***** (f.d. 63),

- extrasul IP „Agenția Servicii Publice” din Registrul bunurilor imobile nr. cadastral *****, prin care se confirmă dreptul de proprietate a persoanei asupra bunului imobil respectiv și temeiul obținerii dreptului de proprietate (f.d. 65-66),

- informația nr. 26/02/1-19 din 27.01.2021 prezentată de Primăria com. Sîngerei Noi și copia autenticată a actelor confirmative (f.d. 75-80),

- informația Serviciului cadastral teritorial Sîngerei nr. 11/31c-06/38 din 27.01.2021, și copiile autentificate a actelor din Registrul bunurilor imobile numărul cadastral ***** (f.d. 82-94),

- informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei nr. 36 din 27.01.2021 și copia autenticată a procesului verbal nr. 7 din 21.09.2004 a ședinței ordinare a Consiliului comunal Sîngerei Noi (f.d. 96-114),

- extrasul IP „Agenția Servicii Publice” din Registrul bunurilor imobile nr. cadastral *****, prin care se confirmă dreptul de proprietate a persoanei asupra bunului imobil respectiv și temeiul obținerii dreptului de proprietate (f.d. 122-124),

- informația Serviciului Cadastral Teritorial Sîngerei din 07.04.2021 și copia autenticată a procesului verbal nr. 3 al ședinței Comisiei funciare din 18.02.2000 și anexa nr. 1 (f.d. 137-140),

- răspuns la solicitare nr. 54 din 08.04.2021 prezentată de Notarul public Panciuc A. și copia actelelor privind eliberarea Certificatului de moștenitor testamentar nr. 3006 din 10.04.2013 pe numele lui *****, după decesul lui ***** (f.d. 142-155),

- contract de vânzare-cumpărare cu anexe copii autentificate a actelor prezentate de Notarul public Nichiforeac Mircea, privind tranzacția de vânzare-cumpărare a terenului nr. cadastral ***** de către ***** (f.d. 157-168),

- ordonanța de ridicare a documentelor din 10.06.2021 și actele cu referire la autorizarea acțiunii de urmărire penală, demers privind autorizația ridicării documentelor din 11.06.2021, încheierea Judecătoriei Bălți sediul Central din 11.06.2021 privind autorizarea efectuării ridicării documentelor (f.d. 193-195),

- procesul-verbal de ridicare din 16.07.2021, de la Notarul public Nichiforeac Mircea a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** pe numele lui ***** (f.d. 196),

- procesul-verbal din 16.07.2021 de examinare a documentelor ridicate de la Notarul public Nichiforeac Mircea, a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu nr. cadastral ***** de către ***** (f.d. 197-198),
- ordonanța din 16.07.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol nr. cadastral ***** (f.d. 199),
- ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 01.04.2021 de la Serviciul Cadastral Teritorial Sîngerei a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile nr. cadastral ***** și ***** (f.d. 208-209),
- procesul-verbal din 21.04.2021 de examinare a documentelor ridicate de la Serviciul Cadastral Teritorial Sîngerei, a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** și ***** (f.d. 210-234),
- ordonanța din 21.04.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delict, a dosarelor cadastrale a bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** și ***** (f.d. 235-236),
- ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 16.07.2021, de la Primăria comunei Sîngerei Noi a documentelor ce conțin mostre de semnături libere executate de angajații primăriei Ceașceac V., *****, Matasari A., *****, ***** (f.d. 238-239),

Volumul II:

- raportul de expertiză judiciară nr. 151 din 28.07.2021, din care rezultă concluziile, că: 1) semnăturile în rubrica „primarul” din Titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** și *****, au fost executate de Ceașceac V.; 2) semnătura în rubrica „secretarul” din Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** a fost executată de Matasari A.; 3) semnăturile în rubrica „inginerul pentru reglementarea regimului proprietății funciare” din Titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** și *****, au fost executate de *****. (f.d. 3-15),
- procesul-verbal de examinare a documentelor din 10.10.2021 prin care se confirmă examinarea documentației gospodăriilor țărănești din satul Sîngerei Noi, registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, pentru perioada anilor 2002-2007, mapa ce conține procesele verbale a ședințelor Comisiei funciare; Registrul de evidență a cotelor de teren atribuite în proprietate locuitorilor com. Sîngerei Noi (f.d. 38-57),
- ordonanța din 21.10.2021 de recunoaștere și atașarea la dosar a corpurilor delict și anume: Hotărârea din 28.02.1997 a Comisiei funciare a primăriei com. Sîngerei Noi și comisiei de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul” despre atribuirea terenurilor de pământ și mijloace fixe și circulare ce se cuvin din cotele de avere, cu anexa nr. 1, registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, pentru

perioada anilor 2002-2007, procesul-verbal nr. 2 din 24.03.1999 al ședinței Comisiei funciare a primăriei com. Sîngerei Noi și anexa la aceasta cu referire la lista cetățenilor cărora li s-a hotărât atribuirea titlului de proprietate a cotei de teren echivalent, registrul de evidență a cotelor de teren atribuite în proprietate locuitorilor com. Sîngerei Noi (f.d. 58),

- informația Serviciului arhivă raionul Sîngerei din 07.04.2021 și copia autenticată a actelor cu referire la deținerea funcțiilor de primar al com. Sîngerei Noi și secretar al Consiliului comunal Sîngerei Noi, în perioada anilor 1999-2003 (f.d. 76-88),

- informația primăriei comunei Sîngerei Noi nr. 106/02/1-19 din 08.04.2021 și copia autenticată a actelor cu referire la deținerea funcției de inginer pentru reglementarea regimului proprietății funciare de cet. *****, pentru perioada anilor 1995-2007 (f.d. 90-96),

- copia deciziei nr. 4/1 din 07.06.2004 a Consiliului comunal Sîngerei Noi cu privire la desemnarea lui Matasari A. câștigătoare a concursului pentru ocuparea funcției de secretar al consiliului comunal Sîngerei Noi (f.d. 98),

- copia procesului-verbal nr. 08 din 03.12.2004 a ședinței consiliului comunei Sîngerei (f.d. 163-166),

Volumul III:

- copia sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 30.05.2022, în privința lui ***** (f.d. 23-28),

- declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, din care rezultă, că în perioada anilor 1999-2001 a activat în calitate de primar. Referitor la repartizarea cotelor de teren în anul 1999, acestea au fost repartizate tuturor membrilor gospodăriei agricole „Progresul”, cu suprafața de 72 ari de pământ arabil, 8 ari de livadă și 2 ari de viță de vie. Nu își amintește să fi primit cineva cote de teren mai mare decât 0,82 ha, or la toți au fost repartizate suprafețe practic egale. Repartizarea cotelor de teren se efectua la comisia de privatizare a programului „Pământ”, iar în teren cotele se repartizau de către inginerul cadastral *****. Primarul făcea parte din comisia de privatizare. Comisia de privatizare întocmea procesul-verbal, care era semnat de către președintele comisiei și membrii acesteia, iar ulterior decizia acestei comisii prin care se repartizau cotele de teren era obligatoriu aprobată de către consiliul local. Nu-și amintește dacă în perioada sa de activitate au fost eliberate titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren lui ***** sau *****. Din câte își amintește în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren este obligatorie aplicarea semnăturii secretarului consiliului, dar din câte înțelege Matasari Ala nu poartă nici o răspundere pentru faptul dat. Prin urmare, consideră că în lipsa semnăturii secretarului consiliului pe titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, acesta oricum este valabil în cazul în care este prezentă semnătura primarului și

inginerului cadastral. A mai relatat că, în perioada când a activat în calitate de primar cât și în prezent în calitate de consilier nu a văzut o oarecare decizie a consiliului local privind acordarea lui ***** a unei suprafețe de 1,5 ha, deoarece nimeni nu a primit cote de teren cu suprafața mai mare decât 0,82 ha, de asemenea nu a văzut un astfel de titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Nu crede că era posibil să fie comasate două cote de teren prin aceeași decizie a Consiliului local, care să fie înregistrate pe numele unei singure persoane și să formeze o suprafață mai mare decât cea prevăzută pentru o singură cotă de teren, deși cotele de teren erau repartizate pentru fiecare persoană în parte. Consideră că nu intră în atribuțiile secretarului consiliului să verifice deciziile consiliului, titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren și altele, iar semnătura aplicată pe titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren de către secretarul consiliului este o formalitate. A precizat că, privatizarea terenurilor a fost efectuată în perioada anilor 1999-2002. Totodată a relatat că, în anul 2004 nu era posibil să fie mărită suprafața cotei de teren, aceasta putea să aibă loc doar în momentul repartizării, când au fost oferite titlurile a dreptului deținătorului de teren. De asemenea, a menționat că, nu-și amintește să fi fost depusă o cerere de ***** și ***** privind comasarea terenurilor. În final consideră că a prevalat interesul unor persoane în cazul în care s-a eliberat un titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren în lipsa existenței unei decizii a consiliului local în care să fie indicată o anumită suprafață, or în cazul în care urma să fie înaintată o cerere în acest sens, urma să existe și o altă decizie a consiliului local (f.d. 50-51),

– copia sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 18.02.2022 (f.d. 133-135).

În contextul dat, în urma cercetării integrale a probelor, Colegiul penal susține concluzia primei instanțe, conform căreia, la materialele cauzei nu există un ansamblu de probe care să coroboreze și care să confirme faptul că inculpata Matasari Ala, deținând funcția de persoană publică, acționând de comun acord cu primarul satului Sîngerei Noi, r-lui Sîngerei și specialistul pentru reglementarea regimului funciar al primăriei, intenționat, în interes material al primarului, ce se manifestă prin majorarea ilicită a proprietăților persoanei și interes personal al primarului, exprimat prin dobândirea ilicită a diferitelor suprafețe de teren agricol în proprietate de către rudele persoanei: mama acesteia, *****, au organizat confecționarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care reprezintă document oficial și autentifică dreptul deținătorului de teren pe numele lui *****, ce conține date false cu privire la confirmarea faptului repartizării în perioada anilor 1999-2004, lui ***** în proprietate privată a cotei echivalente de teren agricol și date false cu privire la temeiul repartizării cotei de teren agricol echivalent în baza deciziei administrației publice locale inexistente, și anume titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu nr. cadastral *****, cu

suprafața de 1,4794 ha, pretins a fi repartizat lui ***** prin Decizia inexistentă a Consiliului local Sîngerei Noi nr. 8/12 din 21.09.2004, eliberat la 28.09.2004, titlu, pe care aceasta l-a semnat personal în calitate de persoană ce deține funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, în temeiul căruia organul cadastral teritorial la 03.09.2020 a înregistrat dreptul de proprietate lui ***** asupra terenului agricol respectiv, pe când, conform hotărârii din 28.02.1997 privind atribuirea în proprietate a cotelor de teren (echivalent), adoptate de Comisia funciară a Primăriei comunei Sîngerei Noi în comun cu Comisia de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul”, în realitate ***** urma să beneficieze de cotă de teren cu suprafața de 0,906 ha.

Instanța de apel constată în aspectul dat că acuzarea, în mod general, invocă faptul că vina inculpatei Matasari Ala în latura învinuirii aduse este dovedită în baza declarațiilor martorilor, în cumul cu celelalte probe.

Instanța de fond a conchis referitor la capătul de învinuire a lui Matasari Ala în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al R. Moldova, că prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală și apreciindu-le în sensul art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, nu confirmă vinovăția lui Matasari Ala în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) din Cod penal.

Obiectul juridic special a infracțiunii specificate la art. 332 alin. (1) din Codul penal, îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este condiționată de încrederea publică în autenticitatea documentelor oficiale.

Obiectul material sau imaterial a infracțiunii prevăzute la art. 332 alin. (1) din Codul penal, îl reprezintă documentul oficial autentic.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art. 332 alin. (1) din Codul penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de înscriere în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 332 alin. (1) din Codul penal, se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii în cauză are un caracter special. După caz, acesta se exprimă în: 1) interesul material; 2) alte interese personale.

Interesul material constituie motivul generat de necesitatea făptuitorului de a-și spori activul patrimonial (de a obține sau de a reține un câștig material) sau de a-și micșora pasivul patrimonial (de a se elibera de cheltuieli materiale).

Prin „alte interese personale” se are în vedere năzuința obținerii unor avantaje nepatrimoniale. Oricare alte motive (de exemplu răzbunare, gelozie, interpretare eronată a obligațiilor de serviciu, excesul de zel etc.) nu pot ghida făptuitorul la

săvârșirea infracțiunii specificate la art. 332 din Codul penal. În astfel de cazuri, răspunderea poate fi aplicată conform altor norme din Codul penal, or din Codul contravențional.

Totodată, din formularea „din interes material sau din alte interese personale”, utilizată la alin. (1) art. 332 Cod penal, reiese că în contextul infracțiunii prevăzute la această normă, interesul material poate fi doar personal. Aceasta înseamnă că pentru calificarea faptei în baza alin. (1) art. 332 Cod penal, interesul material trebuie să fie generat de necesitatea făptuitorului: 1) de a obține un câștig material pentru sine; 2) de a-și reține un câștig material; 3) de a se elibera de cheltuieli materiale.

Instanța a reținut că la caz nu se regăsește motivul infracțiunii - interesul personal și cel material al inculpatei, or, Matasari Ala se învinuiește că a comis falsul în acte publice nu în interes personal, ci în interesul unui terț și anume, a primarului.

Cu referire la participarea lui Matasari Ala la falsificarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren agricol cu numărul cadastral ***** eliberat lui Moraru Ninia ce conține date false cu privire la confirmarea faptului repartizării în perioada anilor 1999-2004, lui ***** în proprietate privată a cotei echivalente de teren agricol și date false cu privire la temeiul repartizării cotei de teren agricol echivalent în baza deciziei administrației publice locale inexistente, instanța de judecată a reținut următoarele.

Astfel, în ședința de judecată, martorul ***** Alexandru, a declarat că... „cotele de teren au fost repartizate în anul 1999 tuturor membrilor gospodăriei agricole „Progresul”, cu suprafața de 72 ari de pământ arabil, 8 ari de livadă și 2 ari de viță de vie...Repartizarea cotelor de teren se efectua la comisia de privatizare a programului „Pământ”, iar în teren, cotele se repartizau de către inginerul cadastral ***** , Comisia de privatizare întocmea procesul-verbal care era semnat de către președintele comisiei și membrii acesteia, iar ulterior, decizia acestei comisii prin care se repartizau cotele de teren era obligatoriu aprobată de către consiliul local...”

La fel și martorul ***** a comunicat că cu atribuirea în proprietate a terenurilor și stabilirea suprafețelor acestor terenuri se ocupa Comisia funciară, la solicitarea cetățenilor, iar ulterior, prin decizia Consiliului local s-a stabilit în natură terenul și proprietarul.

De asemenea și martorul ***** a menționat instanței că „... în perioada anilor 1997-1999 au fost transmise în natură cote de teren echivalente, cu eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren persoanelor care au depus cereri până la implementarea programului „Pământ”, adică până în luna iunie 1999, și în cadrul programului „Pământ” el a fost implicat nemijlocit. La 426 persoane au fost atribuite cote în natură în baza cererilor, până la implementarea programului „Pământ”.... În iarna anului 1999, au fost depuse cereri către comisia

funciară a Primăriei Sîngerei Noi de către un grup în număr de 18 persoane, conducătorul acestor persoane fiind *****, care nemijlocit s-a ocupat de semnarea contractului privind efectuarea măsurărilor geodezice pentru eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. ... După efectuarea măsurărilor au fost perfectate și eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren în câmpul cu zona cadastrală *****. Titlurile menționate au fost semnate de primarul Șova Alexandru, secretarul consiliului local, Ceașceac Valentina și de către el, în calitate de inginer funciar...”

Totodată și martorul *****, în ședința de judecată a relatat că, „...repartizarea terenurilor a avut loc în anul 1999, ulterior, în același an au fost eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren. ...Lui ***** i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren conform listei din Primărie. Era posibil ca lui ***** să-i fie eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 1,4794, or, în acea perioadă se admitea comasarea terenurilor cu careva din membrii familiei...”

Inculpata Matasari Ala, la fel, a relatat instanței că „...Repartizarea cotelor de teren echivalent a avut loc în perioada anilor 1997-2002, de către specialiștii în domeniu și Oficiul Cadastral teritorial în comun cu inginerul funciar al primăriei, conform atribuțiilor de funcție”.

În acest sens, instanța a reținut că conform hotărârii din 28.02.1997 privind atribuirea în proprietate a cotelor de teren (echivalent), adoptată de Comisia funciară a Primăriei com. Sîngerei Noi, în comun cu Comisia de privatizare a gospodăriei agricole „Progresul”, s-a hotărât atribuirea cetățenilor s.Sîngerei Noi în număr de 95 persoane a unei suprafețe de teren de 78, 73 ha pentru organizarea de gospodării țărănești individuale, (vol.I, f.d.41), iar conform listei anexă la hotărâre, lui ***** i-a fost atribuit în proprietate cotă de teren echivalent cu suprafața de 0, 906 ha, ceea ce reprezintă cotă de teren în mărime de 100%.

De asemenea, conform listei cetățenilor cărora li s-a hotărât atribuirea titlului de proprietar a cotei de teren echivalent, conform contururilor nr. 291, 439, 474 care este anexă la procesul-verbal nr. 2 din 24.03.1999 a ședinței comisiei funciare de pe lângă Primăria com. Sîngerei Noi, lui ***** , născută în 1935, i-a fost atribuit în proprietate cotă de teren echivalent în mărime de 200%.

Respectiv, reieșind atât din declarațiile martorilor menționați, a inculpatei cât și din actele supra specificate, rezultă cert că cotele de teren echivalent au fost atribuite în proprietate privată, inclusiv lui ***** în mărime de 200%, în perioada anilor 1997-1999, fiindu-i eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, iar Matasari Ala, conform actelor anexate la materialele cauzei, a fost angajată în funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei la 14.06.2004.

Astfel, conform hotărârii Judecătorei Sîngerei nr.2-437 din 05.05.2004, s-au anulat proiectele de organizare a teritoriilor din s. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei pe masivele cu nr. *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, *****, cu eliberarea noilor titluri de autentificare a deținătorului de teren pe aceste masive, cu respectarea anterioară de amplasare și obligarea OCT Bălți de a înregistra titlurile, (vol.III, f.d.13).

Deci, la şedinţa ordinară a Consiliului comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004, a fost luată decizia nr. 7/11 „Cu privire la aprobarea modificărilor proiectului de organizare a teritoriului” prin care s-a decis: 1) de a aproba modificările proiectului de organizare a teritoriului pe sectoarele cadastrale nr. 101, 104, 105, 107, 109, 111, 112, 118; 2) inginerul cadastral *****, în termen de 30 zile de la data adoptării prezentei decizii, va introduce modificările necesare în registrul cadastral al deţinătorilor de terenuri; 3) Primarul împreună cu inginerul cadastral, va sigura completarea şi eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deţinătorilor de terenuri corectate tuturor titularilor din câmpurile corectate în conformitate cu lista de grupare şi aranjare a deţinătorilor de teren şi scvhemă de amplasare, (vol.III, f.d. 18).

Prin urmare, s-a constatat că la ședința ordinară a Consiliului comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004, a fost emisă decizia prin care s-a decis aprobarea modificărilor proiectului de organizare a teritoriului, inclusiv și pe terenul care a

fost atribuit anterior lui *****, fiind dispusă eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de terenuri corectate.

La caz, instanța a reținut că din copia procesului-verbal nr. 07 din 21.09.2004 a ședinței ordinare a Consiliului comunal Sîngerei Noi și decizia nr. 7/11 din 21.09.2004 al Consiliului comunal Sîngerei Noi „Cu privire la aprobarea modificărilor proiectului de organizare a teritoriului” rezultă că în calitate de secretară a consiliului Consiliului comunal Sîngerei Noi a participat Matasari Ala.

În aceste circumstanțe, deși Matasari Ala nu activa în funcția de secretar a consiliului comunal Sîngerei Noi la data atribuirii cotelor de teren echivalent în perioada anilor 1997-1999, inclusiv lui *****, aceasta a participat la ședința consiliului comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004, prin care au fost aprobate modificările proiectului de organizare a teritoriului pe sectoarele cadastrale, inclusiv și pe sectorul de teren ce a fost repartizat lui ***** și anume, 111.

Astfel, este cert că Matasari Ala, fiind secretara consiliului comunal Sîngerei Noi și participând la ședința consiliului comunal Sîngerei Noi din 21.09.2004, la semnarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 28.09.2004 lui ***** urma să verifice dacă datele inserate în titlul menționat corespund cu decizia care a stat la baza acestuia.

Or, prin prisma art. 44 din Legea nr. 123 din 18.03.2003 privind administrația publică locală, (în vigoare la momentul exercitării funcției de secretar de către Matasari Ala), unele din atribuțiile secretarului era că: participă la ședințele consiliului local și avizează proiectele de decizii ale consiliului local, asumîndu-și răspunderea pentru legalitatea acestora, contrasemnează deciziile.

Respectiv, faptul că Matasari Ala a semnat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 28.09.2004 pe numele lui ***** fără a verifica dacă datele indicate în titlul dat corespund cu decizia în baza căruia s-a eliberat titlul poate fi considerată drept o neglijență, însă care nu atrage răspunderea penală.

Mai mult, Matasari Ala este învinuită că prin participație simplă a comis fals în acte publice după semnele de calificare - înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale, adică infracțiunea prevăzută la art. 44, 332 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, conform art. 44 Cod penal, infracțiunea se consideră săvârșită cu participație simplă dacă la săvîrșirea ei au participat în comun, în calitate de coautori, două sau mai multe persoane, fiecare realizînd latura obiectivă a infracțiunii.

Astfel, instanța a constatat că de către acuzatorul de stat nu a fost demonstrat faptul că Matasari Ala, deținînd funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei a avut careva înțelegeri cu primarul satului Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, Ceaușceac Valentina și cu specialistul pentru reglementarea

regimului funciar al primăriei, ***** și intenționat, în interes material al primarului și interes personal al primarului, a falsificat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral *****, eliberat la 28.09.2004 pe numele lui *****.

Mai mult, pentru existența componentei de infracțiune prevăzută de art. 332 alin.(1) Codul penal, acțiunile persoanei publice de introducere a datelor vădit false în documentele oficiale sau de falsificarea a unor astfel de documente trebuie să fie făcută din interes material sau alte interese personale.

La caz, de către partea acuzării nu au fost aduse careva probe care să confirme motivul lui Matasari Ala de a primi careva avantaje de la săvârșirea faptei de fals în acte, mai mult ca atât că acesta este învinuită că a comis falsul în acte publice nu în interes personal, ci în interesul unui terț și anume a primarului.

În acest sens, este de relatat că alte interese personale, (în sensul art.332 Cod penal), urmează a fi deosebite de interesul terților. Or, în situația în care o persoană publică comite fals în acte publice în interesul unei persoane terțe, astfel de situație depășește conținutul noțiunii de „alt interes personal”. O altă interpretare ar contravine evident principiului legalității inserat în prevederile art. 3 alin.(2) Codul penal, potrivit căruia interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.

Reieșind din cele expuse, instanța a constatat că deși inculpata, în calitate de persoană publică, la semnarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui ***** la 28.09.2004, nu a verificat dacă datele indicate în titlu corespund cu decizia care a stat la baza eliberării lui, aceasta nu întrunește elementele componentei de infracțiune prevăzute de art. 332 alin.(1) Codul penal.

În aceste circumstanțe, instanța de fond just a constatat că învinuirea înaintată lui Matasari Ala în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin.(1) Cod penal nu și-a găsit confirmarea prin probele prezentate de partea acuzării, nefiind demonstrată latura subiectivă a infracțiunii, adică intereseul material și personal al inculpatei.

Conform art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, având în vedere că nu s-a constatat faptul că Matasari Ala a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 44, 332 alin.(1) Cod penal, instanța de fond just a ajuns la concluzia că inculpata Matasari Ala urmează a fi achitată.

În sensul invocat de acuzare, Colegiul penal consideră că acuzarea nu a probat faptele incriminate inculpatei, învinuirea fiind bazată în această latură numai pe presupuneri care nu și-au găsit confirmare în ședința judiciară, probele acuzării fiind considerate nerelevante și nu demonstrează că Matasari Ala a comis infracțiunea prevăzută de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al RM.

În sensul dat, concluzia acuzării privind constatarea vinovăției inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate nu se racordă cu probele administrate pe caz, anexate la materialele cauzei, apelul depus de procuror și afirmațiile invocate cu solicitarea de constatare a vinovăției inculpatei este nefondat și urmează a fi respins.

Colegiul penal ține să indice că inculpata Matasari Ala, activând în funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi, raionului Sîngerei, deși în calitate de persoană publică, a admis o eroare și la semnarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 1,4794 ha, eliberat pe numele lui ***** la data de 28.09.2004, nu a verificat dacă datele indicate în titlul respectiv corespund cu decizia care a stat la baza eliberării titlului respectiv, totodată, data deciziei este indicată corect, fiind prezentă o astfel de decizie, doar cu un alt număr, faptul dat fiind o chestiune de neglijență care nu va atrage persoana la răspundere penală și nicidecum nu demonstrează faptul că inculpata Matasari Ala, deținând funcția de secretar al Consiliului local Sîngerei Noi din raionul Sîngerei a avut careva înțelegeri cu primarul satului Sîngerei Noi din raionul Sîngerei, Ceaușceac Valentina și cu specialistul pentru reglementarea regimului funciar al primăriei, ***** și intenționat în interes material al primarului și interes personal al primarului a falsificat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 1,4794 ha, eliberat la data de 28.09.2004 pe numele lui *****, astfel, nefiind demonstrată latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al RM, interesul material și personal al inculpatei.

Faptul că se invocă declarațiile martorilor acuzării și alte probe care ar confirma faptul de falsul în acte publice în acțiunile inculpatei, este declarativ în aspectele stabilite pe caz, deoarece lipsesc probe administrate legal care ar putea întemeia învinuirea și vinovăția inculpatei în învinuirea adusă.

Colegiul penal, în sensul invocat, respinge afirmațiile indicate de procuror în susținerea apelului declarat, afirmațiile expuse privind probele administrate fiind cu caracter de declarație în circumstanțele stabilite pe caz.

Nu pot fi reținute afirmațiile invocate de procuror în apel precum că instanța de fond a pus la bază doar declarațiile inculpatei, lăsând fără o apreciere obiectivă a probelor administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul cercetării judecătorești, astfel instanța de judecată eronat a ajuns la concluzia că în ședința de judecată nu au fost prezentate probe concludente, pertinente care ar dovedi vinovăția lui Matasari Ala în comiterea infracțiunii incriminate, apreciind critic declarațiile unor martori și alte probe prezentate în cadrul ședinței de judecată, considerând că declarațiile inculpatei sunt mai convingătoare.

În aspectul dat, cele invocate de acuzare cu enumerarea probelor nu pot fi reținute, deoarece în situația constatată pe caz nu conduc la desființarea sentinței adoptate, reieșind din ce, apelul se respinge ca nefondat.

Critica acuzării asupra sentinței este declarativă, în sensul dat, sentința instanței de fond fiind una motivată, motivare pe care instanța de apel o însușește, fiind inutilă repetarea aceluiași chestiuni, fapt ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs.România din 16.02.2010, statuează că art.6 § 1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Conducându-se de art. 415 alin. (1) pct. (1) lit. c) Cod de procedură penală al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Nord, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat apelul procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Ceaica Dumitru, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 13 iulie 2023, pe cauza penală de învinuire a lui **Matasari Ala ******* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal al RM, sentință care se menține fără modificări.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată în ședință publică la data de 04.12.2025.

Președinte de ședință, judecător

Ion Talpa

Judecătorii
Arseni

Ecaterina

Prisacari

Cristina